

У К Р А І Н А

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88908, тел.: (0312) 69-61-08; 69-60-80; 69-60-78 факс.
www.carpathia.gov.ua, e-mail: admin@carpathia.gov.ua, код ЄДРПОУ 00022496

08.02.2019 № 106/06-11

На № 18-3159 від 29.12.2018

Рахункова оплата

Відповідно до листа Рахункової палати від 29.12.2018 № 18-3159 щодо результатів аудиту використання коштів субвенції облдержадміністрація інформує наступне.

Згідно Закону України від 13.07.2017 № 2137-VIII „Про внесення змін до Закону України „Про державний бюджет України 2017 рік”, за бюджетною програмою КПКВК 2511180 Закарпатській області передбачено видатки в загальному обсязі 13 394,5 тис.грн..

Зазначені кошти планували для придбання дитячого будинку сімейного типу та соціального житла для дітей-сиріт, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа

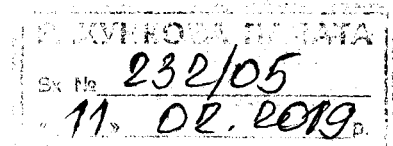
Відповідно до Порядку та умов надання у 2017 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на будівництво/капітальний ремонт/реконструкцію малих групових будинків, будинків підтриманого проживання, будівництво/придбання житла для дитячих будинків сімейного типу, соціального житла для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, виготовлення проектно-кошторисної документації, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 877 (далі Постанова), в області придбано 6 приміщень для 16 дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, та осіб з їх числа на загальну суму 4 538 857,0 грн.

Обласною державною адміністрацією проаналізовано причини невикористання у повному обсязі зазначеної субвенції з державного бюджету:

Придбання житла для ДБСТ.

За станом на 15.12.2017 року за результатами навчання та отримання рекомендації Закарпатського обласного Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді одна сім'я, як потенційні батьки-вихователі була включена до Єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів (Ужгородський район).

Ужгородською районною держадміністрацією була проведена відповідна робота з головами сільських/селищних рад, ріелторами.

Однак, жодна пропозиція не відповідала вимогам постанови КМУ від 15.11.2017 № 877, оскільки при придбанні житла для ДБСТ передбачено 13,65 кв. метра жилої площі на кожну рідну дитину, дитину-вихованця та кожного з батьків-вихователів; 17 кв. метрів загальної нежилої площі на сім'ю. Опосередкована вартість спорудження 1 кв. метра загальної площі житла в Закарпатській області становить 9 346,0 грн. (наказ Мінрегіонрозвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 06.11.2017 № 291), для міста Ужгорода (обласного центру) – 14 019,0 грн (коефіцієнт збільшення граничної вартості 1 кв. метра становить 1,5).

Тобто, для придбання житла для ДБСТ, де проживатимуть 12 осіб (максимальне влаштування дітей відповідно до вимог Постанови та 2 батьків-вихователів) загальною площею 180 кв. метрів житлова площа мала б становити 163,8 кв.м. , нежила 17 кв.м. (кухня, ванна кімната, коридори, санвузли, тощо).

При опрацюванні об'єктів, що розглядалися для придбання ДБСТ виявилось, що, при загальній площі житла 180,0 кв.м. жила площа була меншою ніж 163,8 кв.м.; з іншого боку - при наявності будинку жилою площею 163,8 кв.м нежила площа значно більша, ніж 17 кв.м. Як результат - загальна площа значно перевищує 180,0 кв.м. і вартість житла перевищує граничну.

В області також були відсутні прийомні сім'ї, в яких би за висновком центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді виховний потенціал передбачав виховання більшої кількості дітей, що дозволило б перевести їх в статус ДБСТ. За станом на 15 грудня 2017 року в області 60 прийомних сімей виховують 124 прийомні дитини. Впродовж 2016 року 4 прийомні сім'ї перейшли в статус ДБСТ, у 2017 році – 2.

Водночас варто зазначити, що придбання приміщень для створення дитячих будинків сімейного типу та влаштування до них дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, повинно здійснюватись паралельно з гарантуванням надання соціальних послуг у повному обсязі сім'ї, яка бере на виховання дітей. Відсутність якісного соціального супроводу дитячих будинків сімейного типу дискредитує саму ідею розвитку сімейних форм виховання та наражає орган опіки та піклування приймати рішення про повернення дитини до інтернатного закладу. При відсутності соціального супроводу ДБСТ, ПС, як до прикладу в м.Мукачево, де функціонує 7 ДБСТ, 5 ПС, у яких виховуються 58 дітей, придбання приміщення для створення нових дитячих будинків сімейного типу, з точки зору найкращих інтересів дитини, є сумнівним. Враховуючи, що на утриманні інтернатних закладів області перебуває значна кількість дітей ромської народності та упередженість родин брати на виховання таких дітей, наявність якісного соціального супроводу є необхідною умовою.

Придбання соціального житла.

З огляду на те, що область межує з чотирма країнами Європейського Союзу і є туристично-рекреаційною, вартість житла, виставленого на продаж, перевищує граничну вартість житла відповідно до вимог Постанови – 294 399,0 грн. для Закарпатської області. Зокрема, вартість житла в м. Іршава, районному центрі, загальною площею 36 кв.м становить 373100 грн.; вартість

однокімнатної квартири у цьому ж місті за адресою: вул. Набережна, 5/4, загальною площею 37 м.кв. – 392 000 грн.; середня вартість 1 кв.м. по Рахівському району становить 14,5 тис. грн. Через відсутність додаткових коштів у місцевих бюджетах для відшкодування перевищеної граничної вартості придбання житла не було проведено.

Слід зазначити, що при придбанні соціального житла (на відміну від приміщення під ДБСТ) Постановою не передбачено витрати, пов'язані з купівлею, оформленням права власності на житло та сплатою передбачених законодавством податків, зборів, платежів, що також стало причиною не придбання житла. Так, Свалявською райдержадміністрацією розглядалась можливість придбання будинку на території м.Свалява. Виконавчий комітет Свалявської міської ради у листі від 17.11.2017 № 1413/02-1 повідомив, що додаткових видатків на відшкодування різниці та передплату витрат, пов'язаних з купівлею, оформленням права власності на житло та сплатою передбачених законодавством податків, зборів, платежів, бюджетом Свалявської міської ради на 2017 рік, не передбачено.

У 2017 році за рахунок субвенції з державного бюджету за пропозиціями, наданими Мукачівською райдержадміністрацією, було придбано 2 житлові приміщення для соціального житла, а саме: будинок у с.Великі Лучки, вул.Шевченка, 81 Мукачівського району, та будинок в смт.Коячино, вул.Шелестівська, 238 Мукачівського району.

За інформацією т.в.о. голови Мукачівської райдержадміністрації від 25.01.2019 № 02-26/90, у розпорядників коштів субвенції на місцях, зокрема Кольчинській селищній та Великолучківській сільській рада, в процесі їх освоєння виникало багато труднощів у зв'язку з колізіями у чинному законодавстві. Так, зокрема, трактування членів рахункової палати щодо придбання Великолучківською сільською радою присадибної земельної ділянки вартістю 235,7 тис.грн для обслуговування соціального житла (будинку) є нецільовим використанням коштів пояснюється наступним.

Великолучківською сільською радою було придбано соціальне житло на підставі договору купівлі-продажу нерухомого майна від 27.12.2017 року в складі двох об'єктів: житловий будинок та земельна ділянка, що знаходяться за адресою: с. Великі Лучки, вул. Шевченка, 81. Звертаємо увагу на те, що, хоча будинок і земельна ділянка, на якій він розташований, – це різні об'єкти, але оскільки земельна ділянка призначена для його розміщення і обслуговування, вони пов'язані між собою і є нероздільними. Їх роз'єднання, тобто ситуація, коли право власності на будинок належить одній особі, а право власності на земельну ділянку – іншій, є неприйнятним, оскільки містить в собі потенційну загрозу судового спору.

Кабінетом Міністрів України постановою від 18.04.2018 № 300 було внесено відповідні зміни до Порядку та умов надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа, та встановлено, що у разі купівлі соціального житла, враховуються і витрати на придбання земельної ділянки.

Кабінетом Міністрів України при прийнятті змін, було враховано Закон України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення порядку набуття прав на землю” від 05 листопада 2009 року. Відповідно до цього Закону, статтю 377 Цивільного кодексу України викладено в новій редакції, яка набрала чинності з 01 січня 2010 року. Так, частиною другою зазначеної статті встановлено, що розмір та кадастровий номер земельної ділянки, право на яку переходить у зв'язку із переходом права власності на житловий будинок, будівлю або споруду, є істотними умовами договору, який передбачає набуття права власності на ці об'єкти (крім багатоквартирних будинків). Частиною першою статті 628 Цивільного кодексу України встановлено, що зміст договору становлять умови, визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства. Відповідно до вимог статті 638 Цивільного кодексу України договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені Законом як істотні, а також усі ті умови, щодо яких за бажанням хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди. Таким чином, зазначення у договорах відчуження житлових будинків, будівель та споруд площі та кадастрового номера земельної ділянки, на якій вони розташовані, є обов'язковим.

Відповідно до ч. 6 ст. 120 Земельного кодексу України (надалі – ЗКУ) та ст. 377 Цивільного кодексу України істотною умовою договору про перехід права власності на житловий будинок, будівлю або споруду, є кадастровий номер та площа (розмір) земельної ділянки, на якій розташовано зазначена нерухомість.

Після придбання Кольчинською селищною радою житлового будинку за адресою: смт. Кольчино, вул. Шелестівська, 238, на підставі місцевої Програми будівельно-монтажних (ремонтних) робіт для забезпечення житла дітей-сиріт та осіб із їх числа на 2018 рік (затвердженою рішенням 24 сесії 7 скликання № 712 від 30.01.2018 року Кольчинської селищної ради), з метою ефективного енергозбереження та покращення умов проживання дітей сиріт та осіб, позбавлених батьківського піклування, були проведені роботи по ремонту існуючих систем опалення, водопостачання та водовідведення. Ці ремонтні роботи проводилися в період проведення аудиту. Так, членам рахункової палати надавалися пояснення, що відсутність під'єднання до мереж внутрішньої побутової каналізації та системи господарсько-питного водопостачання, не змонтовані змішувачі холодної та гарячої води – ці роботи доводяться до логічного закінчення.

Станом на 21.11.2018 року у дворогосподарстві по вул. Шелестівська № 238 в смт. Кольчино Мукачівського району встановлений індивідуальний засіб обліку споживання електроенергії – встановлений сублічильник;

- є власний вхід (прохід) на територію дворогосподарства;
- існує побутова каналізація, встановлені внутрішні та зовнішні каналізаційні мережі;
- існує доступ (прохід) до надвірного туалету;
- влаштування надвірного туалету біля будинку неможливе згідно санітарних норм із-за розміщення біля будинку джерела водопостачання питної води;

- система господарського питного водопостачання функціонує, сантехнічне устаткування під'єднано до мереж водопостачання та водовідведення, змішувачі холодної та гарячої води змонтовані.

Наймачі задоволені житлом, а Кольчинською селищною та Великолучківською сільською радами, при необхідності, і надалі вживатимуться заходи щодо допомоги для утримання житла.

За інформацією виконавчого комітету Ужгородської міської ради від 25.01.2019 року № 170/03-08, засіданням оцінної комісії з визначення вартості майна громадян, які бажають стати на соціальний квартирний облік, перебувають на такому обліку та користуються соціальним житлом, рекомендовано виконкому Ужгородської міської ради взяти на соціальний квартирний облік трьох осіб з числа дітей, позбавлених батьківського піклування, якими подано відповідний пакет документів. На черговому засіданні виконкому Ужгородської міської ради зазначене питання буде розглянуто.

Законом України „Про Державний бюджет України на 2018 рік“ за бюджетною програмою 2511180 „Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа“ обсяг видатків Закарпатській області - 20 731,4 тис.грн.

Відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів від 15 листопада 2017 року № 877 „ Про затвердження Порядку та умов надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа“ (із змінами, далі Постанова), 8 травня поточного року головою облдержадміністрації прийнято розпорядження № 289 про створення відповідної комісії.

Під час вивчення пропозицій, поданих райдержадміністраціями та міськвиконками, особлива увага зверталась на дотримання вимог п.8 Постанови щодо наявності відповідного пакету документів, фото-матеріалів. Крім визначеного переліку документів, до пакету у обов'язковому порядку надавався висновок про вартість майна, складений відповідно до вимог чинного законодавства.

Кожна пропозиція на засіданні комісії була представлена головою або заступником голови райдержадміністрації, міськвиконкому.

За станом на 31.12.2018 року в області за підсумками 8 засідань обласної комісії з визначення напрямів та об'єктів, на які буде спрямовано у 2018 році субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам

розподілено кошти на загальну суму 15 544 216 гривень для придбання 25 приміщень для 31 особи на загальну суму 10 983,3 тис.грн; двох приміщень для створення дитячих будинків сімейного типу на загальну суму 4440,9 тис.грн.; виготовлення проектно-кошторисної документації для будівництва дитячого будинку сімейного типу на загальну суму 120 тис.грн.;

підписано договори для придбання 25 приміщень для 31 особи, двох приміщень для створення дитячих будинків сімейного типу (копії договорів

додаються), виготовлення проектно-кошторисної документації для будівництва дитячого будинку сімейного типу;

придбано 25 приміщень для 31 особи у приватну власність на суму 10 978,7 тис.грн., два дитячі будинки сімейного типу (смт. В.Березиний та м. Ужгород) на суму 4440,9 тис.грн., виготовлено проектно-кошторисну документацію на суму 120,0 тис.грн.

Станом на 31.12.2018 року відповідно до рішення Хустської міської ради 27.06.2018 № 1040 надано дозвіл виконавчому комітету Хустської міської ради на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельних ділянок загальною площею 0,1260 га за адресою : м.Хуст, вул.Барвінкова, 48-49; кадастровий номер: 2110800000:01:070:0040, реєстраційний номер земельної ділянки у Державному реєстрі прав 27327212, розроблено проектно-кошторисну документацію, яка знаходиться на доопрацюванні.

Обласною державною адміністрацією проаналізовано причини невикористання у повному обсязі зазначеної субвенції з державного бюджету.

Відповідно до наказу Мінбудрегіону від 1 березня 2018 року № 46 «Про показники опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України» для Закарпатської області встановлено опосередковану вартість спорудження житла в розмірі 9689,00 грн. за 1 кв. метра, що є одним з найнижчих показників у державі. Враховуючи, що область межує з чотирма країнами Європейського Союзу і є туристично рекреаційною, така вартість квадратного метра житла є недостатньою. Керівництвом області про це було повідомлено Міністерство соціальної політики України в січні 2018 року (лист від 09.01.2018 № 06-1/5), а також під час відео-наради в режимі on-line 8 серпня поточного року.

В Закарпатській області, за виключенням обласного центру, відсутні міста з населенням понад 100 тисяч. Відповідно, тільки для міста Ужгород був застосований коефіцієнт збільшення граничної вартості 1 кв. метра загальної площі житла.

За рахунок субвенції можна було придбати житло для створення дитячого будинку сімейного типу з урахуванням нормативів, які визначені п. 12 Постанови (житло для 12 осіб) загальною площею 180 кв. метрів, житлова площа мала б становити 163,8 кв.м., нежила 17 кв.м. (кухня, ванна кімната, коридори, санвузли, тощо). Житло з такими нормативами в області відсутнє. При придбанні ж приміщення більшою площею (до 250 кв. метрів) кошти субвенції можна було використати лише за 180,8 кв. метрів (1751 771,00 грн. для Закарпатської області).

Разом з тим, облдержадміністрацією вживались заходи щодо придбання житла на умовах співфінансування. Мукачівською районною державною адміністрацією підібрано житло для створення дитячого будинку сімейного типу за адресою вул. Виноградна, 42 с.Лавки. Однак, кандидати в батьки-вихователі відмовилися від запропонованого для придбання житла у зв'язку з небажанням змінювати місце проживання.

Аналогічна ситуація і при будівництві житлового приміщення для створення дитячого будинку сімейного типу. За формулою, наданою у Порядку та умовах надання у 2018 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та

приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа, затвердженого Постановою, кошти субвенції при будівництві житла для створення дитячого будинку сімейного типу можна було використати лише за 180,8 кв.м.

Після прийняття постанови Кабінету Міністрів України 12.09.2018 року № 734, метою якої було надати можливість фінансувати за рахунок субвенції будівництво приміщення для створення дитячого будинку сімейного типу 250 кв.м., ситуація не змінилася. Як і до внесення змін, за рахунок субвенції, навіть при будівництві приміщення 250 кв.м., фінансування здійснюється за 180,8 кв.м. (1751771,00 грн. для Закарпатської області).

Однією з умов надання субвенції (п.5 Постанови) було наявність проекту нового будівництва житла, призначеного для дитячого будинку сімейного типу, малого групового будинку, розробленого відповідно до визначених Мінрегіоном за погодженням з Мінсоцполітики рекомендацій. Обласна державна адміністрація інформувала Мінрегіон України (лист від 17.07.2018 № 4421/06-11), що відсутність зазначеного проекту унеможливує використання коштів субвенції на 2018 рік в частині будівництва приміщення для дитячого будинку сімейного типу.

Зазначені рекомендації надійшли на адресу облдержадміністрації в кінці жовтня поточного року (лист Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 22 жовтня 2018 року № 7/19.8/11156-18).

В області також відсутні прийомні сім'ї, в яких би за висновком центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді виховний потенціал передбачав виховання більшої кількості дітей, що дозволило б перевести їх в статус ДБСТ.

Станом на 31.12.2018 року за результатами навчання та отримання рекомендації Закарпатського обласного Центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді одна сім'я та одна особа, як потенційні батьки-вихователі були включені до Єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних уенновлювачів опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів (м.Хуст та м.Ужгород). Створення ДБСТ у м.Хуст заплановано у 2019 році на базі службового приміщення, у м.Ужгород - за рахунок субвенції придбано приміщення.

Загалом, в області впродовж 2018 року створено сім дитячих будинків сімейного типу.

Відповідно до п.13 Постанови у разі купівлі житла для дітей-сиріт, осіб з їх числа, враховуються витрати на придбання земельної ділянки. Однак, зазначені витрати не включені до формули, яка визначає граничну вартість придбання житла. З метою ефективного використання коштів субвенції, службою у справах дітей облдержадміністрації скеровувались запити на адресу Міністерства соціальної політики України про надання роз'яснень щодо загальної площі земельної ділянки, яка може бути придбана за рахунок субвенції для однієї особи, та обсягу коштів, які можуть бути виділені на придбання земельної ділянки за рахунок субвенції (листи від 21.08.2018 № 01-14/946 та від 04.09.2018 № 01-14/1011).

Для ефективного та в повному обсязі використання у 2019 році коштів

субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проектні, будівельно-ремонтні роботи, придбання житла та приміщень для розвитку сімейних та інших форм виховання, наближених до сімейних, та забезпечення житлом дітей-сиріт, осіб з їх числа, пропонуємо:

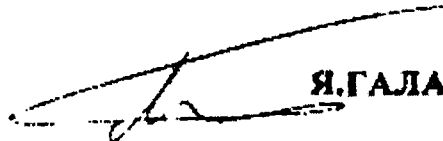
доповнити категорією осіб, для яких може бути придбано житло, категорією дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа;

внести до формули придбання житла витрати на придбання земельної ділянки;

впорядкувати умови та механізм використання субвенції для будівництва/придбання житла для дитячих будинків сімейного типу;

переглянути показники опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України.

**Заступник голови
державної адміністрації**

Я. ГАЛАС

Красногорська, 613944